PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY

LAUSUNTO

pääsihteeri Karanko

22.4.2022

Eduskunta
Puolustusvaliokunta
puv@eduskunta.fi

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO KOSKIEN VALTIONEUVOSTON AJANKOHTAISSELONTEKOA JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2023–2026 (VNS 2/2022 vp)

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry kiittää mahdollisuudesta lähettää asiantuntijalausuntonsa Puolustusvaliokunnalle ja lausuu seuraavaa.

Yleiset kommentit

Jaamme selonteon näkemyksen Suomen sotilaallisessa toimintaympäristössä tapahtuneesta suuresta muutoksesta. Turvallisuusympäristömme on ollut haastava jo vuosia ja muuttunut nyt erittäin ennalta-arvaamattomaksi. Olemme useasti lausunnoissamme esittäneet, että puolustushallinnon määrärahatason tulee olla turvallisuusympäristön haasteiden tasolla. Olemme siten erittäin tyytyväisiä kansalliseen puolustukseen osoitettavasta lisärahoituksesta, vaikka toki jaamme yleisen huolen budjettitalouden alijäämästä. Näkemyksemme mukaan Suomen puolustuskyvyn turvaaminen on kuitenkin ensisijaisinta.

Puolustusministeriön hallinnonalan määrärahat

Jaamme selonteon näkemyksen siitä, että turvallisuusympäristön muutos edellyttää toisaalta nopeaa lyhyen ja keskipitkän aikavälin lisäresursointia, mutta myös pitkäjänteistä puolustuskyvyn vahvistamista. **Huomautamme, ettei jälkimmäinen saa jäädä tämänhetkisen akuutin tarpeen jalkoihin.**

Turvallisuusympäristön edellyttämä varautuminen, valmius sekä uusien teknologioiden hyödyntäminen korostuvat myös puolustusvoimia tukevassa suomalaisessa teollisuudessa. Yritykset ovat kehittäneet ja kehittävät kykyjään ja valmiuttaan jatkuvasti, jotta ne suoriutuvat niille määritellyistä tehtävistä kaikissa turvallisuustilanteissa. **Näemme tärkeänä, että kriittisillä teknologia-aloilla tilauksia kohdistetaan kotimaahan, kun se on huoltovarmuussyistä tai osaamisen säilymisen kannalta perusteltua.** Asiasta on useita linjauksia mm. Valtioneuvoston huoltovarmuuspäätöksessä. Kotimaahan osoitetut hankinnat tukisivat myös julkisten hankintojen strategian toimeenpanoa.

Venäjän tekemän hyökkäyksen vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja saamaan uusia muotoja mm. kyber- ja hybridivaikuttamisen kautta.

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY

LAUSUNTO

pääsihteeri Karanko

22.4.2022

Turvallisuustilanteemme tulee jatkumaan jännitteisenä ja vaikeasti ennakoitavana. Suomessa tulee varautua vastaamaan myös tulevaisuuden uhkiin ja kehittää puolustuskykyään vastaavasti. Siten on ensiarvoisen tärkeää, että puolustushallinto resursoi riittävästi myös tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan (TKI) Puolustusselonteonkin linjausten mukaisesti.

Euroopan maat ryhtyvät investoimaan puolustuksensa materiaaliseen suorituskykyyn ja materiaalin kysyntä tulee nousemaan lähivuosina. Uusiakin ratkaisuja tarvitaan ja niitä kehitetään myös eurooppalaisella sekä Naton jäsenmaiden yhteistyöllä. Puolustusvoimien TKI -toiminnan tarve ja määrärahojen riittävyys korostuvat näitä suorituskykyjä kehitettäessä sekä yhteistyössä suomalaisen teollisuuden kanssa. Kansallisen rahoituksen tarve korostuu myös kansainvälisissä puolustustutkimus- ja suorituskykyhankkeissa, joihin suomalainen teollisuus osallistuu aktiivisesti.

TKI-toiminta on myös keskeinen osa merkittävien hankkeiden riskienhallintaa. Ne edellyttävät riittävää ymmärrystä järjestelmien tarkoituksenmukaisista suorituskykyvaatimuksista, elinkaarikustannuksista, huoltokonseptista ja järjestelmien kriisiajan käytön ja ylläpitämisen edellyttämästä kansallisen osaamisen kehittämisestä. TKI-toiminnalla voidaan mm. riskejä sisältävät kehittämis- ja integrointitehtävät erottaa varsinaisesta hankinnasta.

PIA toistaa jo useampana vuotena esittämänsä näkemyksensä siitä, että TKI-määrärahatason on oltava riittävä ja että toiminnan vaativan pitkäjänteisyyden ja eurooppalaisen/Nato-yhteistyön takia toiminnalle tulee korvamerkitä riittävä rahoitus.

Puolustusjärjestelmän suorituskyvyt koostuvat materiaalisen suorituskyvyn lisäksi mm. osaavasta ja riittävästä henkilöstöstä, logistiikasta sekä johtamisjärjestelmistä. **Korostamme puolustusjärjestelmän kokonaisuuden tärkeyttä ja sitä, ettei puolustusministeriön hallinnonalalle kohdistettaisi tasoleikkauksia.**

Sisäministeriön hallinnonalan määrärahat

Tuemme vahvasti rajaturvallisuuden kehittämistä ja Rajavartiolaitokselle suunnattua lisärahoitusta. Haluamme korostaa, että myös Rajavartiolaitoksen hankintoja tulisi kohdistaa kotimaahan silloin, kun se on huoltovarmuussyistä perusteltua. Suomessa on paljon osaamista ja tuotantoa, jota voidaan käyttää mm. hankittavissa ulkovartiolaivoissa sekä niiden alajärjestelmissä.